

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD)
(d.d. 1 mei 2023)

Nummer
3953

Onderwerp
Bestrijding vos in Havengebied

Aan de leden van Provinciale Staten

1. *Kent u het bericht 'Havenbedrijf Rotterdam verklaart de oorlog aan de vos die te veel slachtpartijen aanricht'?¹*

Antwoord
Ja.

2. *Het Havenbedrijf heeft afrasteringen met schrikdraad aangebracht om de kolonies meeuwen heen. Volgens FBP Meeuwen 2022 t/m 2027 mag een bedrijf via stroomschema's met escalatieladder maatregelen nemen ter voorkoming van overlast van (broedende) meeuwen. Ook moet een maatwerkadvies worden opgesteld wanneer verdergaande maatregelen getroffen gaan worden. Heeft het Havenbedrijf een maatwerkadvies opgesteld en overlegd aan de FBE? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is deze in te zien? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord
De afrastering is door het havenbedrijf niet aangebracht ter voorkoming van overlast van broedende meeuwen. De afrastering is aangebracht om de broedende meeuwen te beschermen tegen predatie van de vos en op deze wijze de broedlocatie te behouden binnen het havengebied. Gezien het doel - voorkomen van predatie door de vos- hoeft het havenbedrijf geen maatwerkadvies op te stellen voor deze activiteit.

3. *Sinds wanneer zijn de afrasteringen met schrikdraad geplaatst? En met welke bedoeling? Zijn er resultaten van het plaatsten van deze afrasteringen? Zo nee, wanneer worden deze verwacht?*

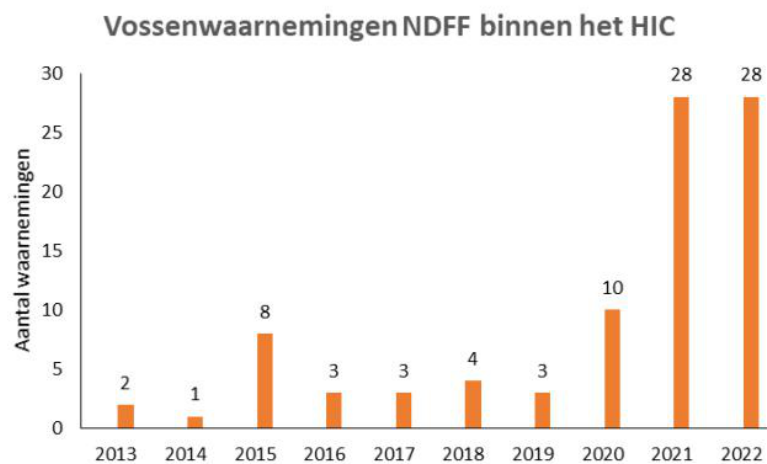
Antwoord
Vier jaar geleden zijn langs de Markweg en het Coloradoviaduct hekwerken geplaatst om de vos tegen te houden ter bescherming van de meeuwen in het havengebied. Recent zijn deze hekwerken verbeterd, verhoogd en uitgerust met stroomdraden. Langs de N15 is een geheel nieuw vossenwerend hekwerk opgericht. Op dit moment is het havenbedrijf de situatie aan het monitoren.

¹ <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1632943/havenbedrijf-rotterdam-verklaart-de-oorlog-aan-de-vos-die-te-veel-slachtpartijen-aanricht>

4. *Is bekend hoeveel vossenburchten er in het havengebied zijn? En is bekend hoeveel vossen in het havengebied leven?*

Antwoord

Tussen 2020 en 2022 zijn er twaalf verschillende burchtlocaties vastgesteld binnen het havengebied. Hierbij werden er jaarlijks minstens zes bewoonde burchten aangetroffen. Het ons niet bekend hoeveel vossen er exact in het havengebied leven. Goede tellingen uitvoeren is lastig omdat een vos een verborgen leven leeft en met name 's nachts actief is. Het aantal waarnemingen van vossen binnen het havengebied neemt wel fors toe. Zie ook de onderstaande tabel op basis van gegevens uit de nationale databank flora en fauna.

5. *Het Havenbedrijf heeft vossenvallen geplaatst. Wat gebeurt er nadat een vos in zo'n val gevallen is?*

Antwoord

Indien er een vos wordt gevangen mag deze op basis van de landelijk vrijstelling gedood worden ter bescherming van de kwetsbare grondbroeders binnen het havengebied.

6. *Is er een vergunning nodig voor het plaatsen van vossenvallen en zo ja, heeft het Havenbedrijf een vergunning aangevraagd en gekregen voor het plaatsen van deze vallen?*

Antwoord

De vangkooien mogen worden geplaatst op basis van de landelijke vrijstelling voor de vos.

7. *Hoe vaak wordt een dergelijke val gecontroleerd en wat gebeurt er als er andere dieren in de val zijn gevallen?*

Antwoord

De vangkooien worden met regelmaat gecontroleerd of zijn voorzien van een sensor die een signaal afgeeft op het moment dat de val is geactiveerd. Indien er bijvangst zijn worden deze vrijgelaten.

8. *Drie jaar geleden is, volgens de beheerder buitenruimte van het Havenbedrijf, de vos voor het eerst waargenomen. Hoeveel vossen zijn sindsdien gedood door de uitvoerende WBE in het havengebied?*

Antwoord

Hieronder een overzicht uit de registratie van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland van (ge)dode vossen om grond van de landelijke vrijstelling in het havengebied in de periode van 1 jan 2017 t/m 31 dec 2022

Jaar	Afschot	Valwild	Totaal
2018	7	-	7
2019	3	-	3
2020	-	6	6
2021	8	3	11
2022	14	9	23

* De cijfers van 2022 zijn nog niet vastgesteld in het jaarverslag van de stichting Faunabeheereenheid Zuid-Holland

9. *Sinds 2005 heeft het Havenbedrijf vele duizenden nesten van de kleine mantelmeeuw verwijderd of vernietigd. Volgens FBP Meeuwen 2022 t/m 2027 heeft het Havenbedrijf in de periode 2015 tot 2020 30.000 nesten van de kleine mantelmeeuw en 6500 nesten van de zilvermeeuw weggehaald. Is bekend wat de impact is op de gunstige staat van instandhouding van de kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw door het massale verwijderen van de nesten door het Havenbedrijf?*

Antwoord

De belangrijkste oorzaak van de negatieve trends is de afname van het voedselaanbod. Het is niet bekend wat de impact is geweest van het bewerken van eieren in de periode 2015-2020. In het vigerende faunabeheerplan is het bewerken en verwijderen van eieren en nesten overigens zeer fors ingeperkt, waardoor een negatief effect op de staat van instandhouding kan worden uitgesloten. Wellicht ten overvloede merken wij nog op dat niet het Havenbedrijf, maar de diverse bedrijven in het havengebied die risico's ondervonden door de meeuwen destijds eieren en nesten hebben bewerkt op grond van een ontheffing.

10. *De beheerder buitenruimte van het Havenbedrijf geeft aan dat vijf jaar geleden 30 duizend broedparen kleine mantelmeeuw aanwezig waren in het havengebied en in 2022 13 duizend broedparen. De vos is pas sinds 3 jaar waargenomen. De vossenpopulatie zou dan in 3 jaar tijd 17.000 (!) kuikens en/of eieren hebben gedood. Is bij de provincie bekend welke aantallen broedparen meeuwen aanwezig waren in het havengebied in de periode 2018 - 2023?*

Antwoord

De geschatte aantallen broedparen voor de jaren 2012 tot en met 2020 zijn terug te vinden onder paragraaf 4.4.2 Geschat aantal broedparen van het faunabeheerplan meeuwen 2022 t/m 2027. De gegevens van het aantal broedparen in 2021 zijn bij ons niet bekend. Voor 2022 zijn dat 1.292 broedparen Zilvermeeuw en 12.287 broedparen kleine mantelmeeuw. De broedgegevens van 2023 zijn ons nog niet bekend gezien het broedseizoen net is begonnen. Het effect dat de vos heeft op de meeuwenpopulaties bestaat overigens niet alleen uit het doden of eten van eieren en kuikens. Zie ook het antwoord op vraag 9 en 12.

11. *Ook geeft de beheerder aan dat in 2008 30 duizend broedparen zilvermeeuw en stormmeeuw geteld zijn en in 2021 16 duizend en in 2022 14 duizend. De vos wordt pas sinds drie jaar waargenomen. Waardoor is volgens de provincie in de periode 2008 - 2019 de achteruitgang van de meeuwen veroorzaakt en kunt u aangeven welke bijdrage de economische activiteiten en de bestrijding van meeuwen door het Havenbedrijf daaraan hebben bijgedragen?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 9

12. *In het FBP Meeuwen 2022 t/m 2027 wordt vermeld dat het Havenbedrijf Rotterdam gegevens heeft over de effecten van predatie door vossen op de meeuwenkolonies. Welke gegevens zijn dat?*

Antwoord

Het gaat hier om gegevens dat de vossen een negatief effect hebben op de meeuwen broedkolonies en andere grondbroeders binnen het havengebied. Alleen al de aanwezigheid van de vos zorgt ervoor dat de meeuwen zich verplaatsen naar locaties waar de vos geen effect op de meeuwen heeft. Door o.a. de komst van de vos in de duingebieden zijn destijds de meeuwen uit hun natuurlijke broedgebieden in de duinen verdreven naar de gebieden waar de meeuwen niet door de vos werden bedreigd. Bijvoorbeeld het stedelijk- en havengebied.

13. *Volgens het onderzoek van Camphuysen, waar in het FBP Meeuwen naar wordt verwezen, is de belangrijkste oorzaak voor de achteruitgang van de meeuwenstand een afname van het voedselaanbod door het verdwijnen van open vuilnisbelten, het stoppen met uitwerpen visbijvangst en onderlinge voedselconcurrentie door afname leef- en broedgebied. Is de provincie het met deze conclusies eens? Zo nee, waarom niet? En op welke gegevens beroept de provincie zich dan voor de achteruitgang van de meeuwenstand?*

Antwoord

Wij zijn het eens met deze conclusie.

14. *Bent u met ons van mening dat niet de vos, maar het Havenbedrijf met zijn activiteiten en bestrijding zelf de hoofdoorzaak is van de teruggang van de meeuwenstand? Zo nee, kunt u beargumenteerd aangeven waarom niet?*

Antwoord

Nee, deze mening delen wij niet. Zie ook het antwoord op vraag 9 en 13

15. *De vos is een cruciale schakel in een ecosysteem. Een belangrijk onderdeel van zijn voedsel is het konijn. De afgelopen jaren zijn in het havengebied duizenden konijnen afgeschoten, in 2019 7318 en in 2020 6263 konijnen. De vos zou volgens het Havenbedrijf en de FBE Zuid-Holland duizenden meeuwenkuikens- en eieren doden. De vos wordt nu bestreden in het havengebied door middel van afschot. Is de provincie ook van mening dat een evenwichtig ecosysteem in het havengebied nu ver te zoeken is?*

Antwoord

Het gaat hier niet om een natuurgebied, maar om een haven- en industriegebied waar ook zeker sprake is van natuurwaarden. Het havengebied is een kunstmatig landschap waar niet alle natuurlijke processen doorgang kunnen vinden gezien de economische en maatschappelijke doelen van het gebied. Om balans

te houden of te creëren moet er kunstmatig worden ingegrepen. Dit geldt voor het behouden of versterken van populaties van soorten evenals voor het beheren van soorten.

16. *Volgens de beheerder buitenruimte van het Havenbedrijf² heeft het Havenbedrijf doelstellingen geformuleerd om de biodiversiteit de ruimte te geven in het havengebied. Hoe is volgens de provincie een natuurlijk evenwicht met een goede biodiversiteit in het havengebied te bereiken of te herstellen?*

Antwoord

Het havenbedrijf streeft ernaar om de biodiversiteit binnen 5 jaar met 5 procent te verhogen binnen het havengebied. Hierbij richt het havenbedrijf zich met name op insecten en flora. Zie verder het antwoord op vraag 15

17. *Is het college bereid om geen ontheffing af te geven voor het nachtelijk afschieten van vossen in het havengebied en niet-dodelijke middelen in te zetten? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Indien preventieve niet-dodelijke maatregelen geen bevredigend resultaat opleveren ter bescherming van de op de grond broedende vogels in het havengebied, past het verlenen van een ontheffing voor het beheren van de vos binnen het recent vastgestelde soortenbeleid. Voordat een ontheffing verleend kan worden, moet uiteraard wel worden voldaan aan alle juridische vereisten.

18. *Bent u met ons van mening dat het afschieten van drachtige en zogende vossen sowieso onethisch is vanwege de ernstige dierenwelzijnsschending? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Het beheer in deze periode wordt mogelijk gemaakt op basis van de landelijke vrijstelling waar het Rijk over gaat. De vos mag op basis van deze vrijstelling beheerd worden ter bescherming van andere kwetsbare soorten die in veel gevallen er niet goed voorstaan. In dit geval is naar onze mening het belang voor de bescherming van populaties kwetsbare groundbroeders zwaarwegender dan dat van een individuele vos waarvan populaties over de jaren heen zijn toegenomen en zich verspreiden ook naar plekken waar de vos eerder niet voorkwam zoals het havengebied.

Den Haag, 20 juni 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J. Smit

² <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1516894/help-de-vos-vreet-de-rotterdamse-haven-leeg-blijft-er-nog-een-meeuw-over>